

את ד"ר שמואל זידמן, רופא מין

הזנות אינה פתרון!

המעלות. כשלא באים אנשים, לא באים חולים.

האם אתה יכול למסור לנו את הסטאטיסטיקה האחרונה?

בהחלט. ברבע האחרון של שנת 1952 היו בטיפול ישראל כולה 328 מקרים של מחלות מין, מהן 241 אצל גברים ו-87 אצל נשים. מאלה היו בסך-הכל 8 מקרים של עגבת חדשה, ו-19 מקרים של זיבה (כולם חדשים). בין המקרים החדשים היו כמחציתם אצל אנשים צעירים. השאר היו 243 מקרים של עגבת חבויה ישנה, שאינה מדבקת, 17 מקרים של עגבת מלידה.

מה היתה החלוקה לפי ארץ המוצא של החולים?

60 היו מאירופה, 67 מאפריקה, 143 מאסיה. בין אלה היו 10 יהודים ילידי-הארץ, 6 ערבים, 2 נוצרים ו-51 מסתננים.

כמה מן החולים היו נשואים?

52 היו רווקים, 134 נשואים, 18 נשים הרות. 124 היו בעלי מצב משפחתי בלתי-ידוע.

האם יש פרטים על צורת ההידבקות?

174 מן החולים זיהו את האיש או האשה שהם נידבקו, ובין אלה היו 49 איש ואשה שנמצאו חולים. אי-אפשר להכריח איש למסור ממי נדבק, אך בדרך כלל מביא האדם בעצמו את מקור ההידבקות אל הרופא. 172 נדבקו במשפחה, כלומר איש מאשתו או להיפך, או ילד מהוריו, 39 נדבקו בארץ, 145 בחו"ל. אצל השאר הדבר לא נקבע.

מה הם כיום, מקורות התחלואה העיקריים, אחרי שהעזיה כמעט נפסקה?

התיירים, הימאים, השליחים החוזרים מחוץ-לארץ. לעתים קרובות באים השליחים החוזרים ישר אל הרופא להיבדק. הם בקרו בבתי-הזונות בחוץ-לארץ.

ד"ר זידמן, ננית שמחר תתחדש העזיה ההמונית. האם תהיה נשקפת פכנה חדשה?

אין כל חשש לסכנה ציבורית, אפילו היתה העליה גדולה ככל שתהיה.

מתי, בעצם, החלה המהפכה של הפניניצילין בשטח מחלות המין?

בסוף מלחמת-העולם השניה. אולם בזמן האחרון "גילו" פתאום מחלה חדשה, שאנו קוראים לה "דלקת בלתי-מיקרובית של השופכה". מחלה זו באה על-ידי מגע מיני. היא באה, כאילו, להחליף את הרופאים. ארגון הבריאות הבינלאומי מינה ועדה מיוחדת שתחקור אותה. כיום תשעה מכל עשרה חולים הבאים אלינו סובלים ממחלה זו — רק המקרה העשירי הוא מקרה של זיבה.

הדעה הנפוצה היא שמחלה זו היתה קיימת תמיד, אולם עד כה חשבו אותה לזיבה. רק כשמחלת הזיבה נכבשה, נתגלה שזו מחלה אחרת לגמרי. אין עדיין טיפול למחלה זו.

מה דעתך על בעיית הצעירים שאינם מוצאים בנקד בת-זוג?

יש יותר צעירים מצעירות. לכך אין פתרון לאומי — הרי המדינה אינה יכולה לקבל על עצמה לספק את הצרכים המיניים של אזרחיה. כל אדם חייב למצוא פתרון אישי לבעיותיו. אין פתרון טכני או מכני.

ואתה פוסד את הזנות כפתרון. כאמור?

בהחלט. הזונה יכולה להיות שלב מעבר, אבל בסופו של דבר חייב אדם למצוא אשה לעצמו. אדם שחי קודם לכן עם זונה, עלולות להיות לו הפרעות בחיי הנשואין. למגע עם הזונה אינו מפתח גישה חברתית. זוהי פתיחה לא בריאה לחייה-מיני. הגבר הרגיל לכך בא לבילוי הכלולות אל אשתו ומיחשת אליה כאל זונה, בה בשעה שבשטח זה חשויים השיחוף וההודיות יותר מאשר בכל שטח אחר.

מה הפתרון הנראה הך ביותר?

הפתרון הטוב ביותר הוא, לדעתי, נישואין מוקדמים. לנשים זה הפתרון הטוב ביותר. גם לגבר פתרון זה די טוב.

אחרי שסופרי "העולם הזה" פנו אל ד"ר מקס מרקוזה, המומחה הנודע ביותר לבעיות ההפרעות הנפשיות בשאלות המין בישראל, וקיבלו ממנו את הראיון שהתפרסם בגיליון האחרון של "העולם הזה", פנו אל ד"ר מרדכי זידמן, כדי לדרת לעומקן של הבעיות הרפואיות-הגופניות הכרוכות במכלול זה.

ד"ר מרדכי זידמן, בן 42, יליד הארץ ובוגר האוניברסיטה של פאריז, הוא אחד מרופאי המין הידועים בארץ. הוא מכהן כמזכיר אגודת רופאי העור והמין. אחד היוזמים העיקריים להקמת ליגה להגיינה מינית, שעל הקמתה דנים בחוגי הממשלה והרפואה.

ד"ר זידמן הוא בעל הספר "אויבי הנוער", שנכתב בימי מלחמת העצמאות כדי ללחום בנגד המחלות המיניות שגבר באותה תקופה. דהן הנוסח המלא של הראיון שניתן על ידי חברי מערכת "העולם הזה".

כשנשאל הכא יפרסם "העולם הזה" קטעים מהדף שאלון "שחוקן" על-ידי מוסד המחקר ה"מריקאי" החשוב ביותר בשטח זה, שמטרתו לאפשר לגברים ולנשים לבחון את עצמם אם אמנם ידיעותיהם בשטח זה מספיקות כדי לאפשר להם חיים מכוונים וחסרי-תסביכים.

ד"ר זידמן, מה מצב מחלות-המין בארץ?

אפשר לסכם את המצב בפסוק אחד: מחלות-המין חוסלו לחלוטין כבעייה חברתית. נצחנו את מחלות-המין נצחון מלא.

כיצד הושג נצחון זה?

הוא הושג בעזרת הפניצילין. ארבע זריקות מרפאות אדם מעגבת, וזריקה אחת בלבד מספיקה כדי למנוע ממנו את האפשרות לדבק את זולתו במחלה זו. זריקה אחת מרפאה את מחלת הזיבה.

ריפוי מוחלט, לצמיתות?

לחלוטין. בשיקנו ירד אגף מחלות-המין בבית-החולים 2000 ל-5 מיטות. באנגליה חיסלו כמעט לגמרי את מקצוע רופאי-המין. הדבר טבעי, כי במקום טיפול של חמש שנים בא טיפול תרופתי. דרוש ביקור אחד בשנה, לבקורת.

האם כל אדם יכול להשיג פניצילין?

ישנו פניצילין בשפע. כל אדם יכול לקבל אותו חינם, אם הוא מודיע למחלקת הבריאות כי חלה במחלת-מין. אך רוב החולים מתביישים ללכת בדרך זו, והם מעדיפים לשלם 10 ל"י בבית מרקחת.

אפשר, איפוא, לקבוע ששוב לא נשקפת שום פכנה במחלת המין?

לא יותר מאשר מכל מחלה אחרת.

ואין עוד מקום לדאגה, למדחמה?

יש צורך בעמידה מתמדת על המשמר. הדבר אינו אוטומטי. בלי הדרכה אין ערך לפניצילין. באמריקה ישנו שכבות שהפניצילין לא השפיע עליהן בכלל, כמו הכושים.

ישנה, אם כן, צורך בהסברה ציבורית?

כן. יש להחדיר בנוער את ההכרה שאין במה להתבייש, להסביר שכל המקבל טיפול מתרפא. אצל רבים כבר קיימת הכרה זו. זה דבר נדיר שבחורה באה אלי ואומרת: "באתי במגע מיני עם גבר, אני חוששת שנדבקתי ממנו".

מה היה הגורם העיקרי שעזר להדברת המחלה במדינה?

שרותי הבריאות המפותחים. הממשלה, קופות-החולים, מספר גדול מאד של רופאים, כל אלה עזרו. אין בארץ מקום שאין בו רופא, כמו באנגליה. כל עולה חדש שבא לארץ נמצא מן הרגע הראשון תחת פיקוח רפואי.

האם נבדקים העורים בקשר למחלות-מין?

כל עולה עובר בדיקת ואסרמן, נגד עגבת.

כמה רופאי מין יש בארץ?

כשמונים, מהם חמישים בתל-אביב. יש לציין שאין בארץ שרלטנים, רמאים המתימרים לטפל במחלות מין ללא סמכות.

האם מזהמת העצמאות השפיעה על מצב התחלואה?

כן, לטובה ולרעה. המלחמה עצמה גרמה לגל של מחלות מין. החיים של הנוער נעשו אינטימיים יותר. באו הרבה עולים חדשים שלא עברו בדיקה.

אולם תוצאת המלחמה היתה לטובה. הערבים נעלמו ממרכזי הישוב, בעיקר מיפו. קודם לכן שימשו הערבים מקור למחלות. הם היו נדבקים בבתי-הזונות של חיפה ויפו. הזונה היהודיה מקפידה על בריאותה, זה לא עולה ביוקר. הזונה הערבית לא היתה הולכת לרופא אלא אחרי שהיו לה כאבים. עד אז הספיקה לדבק גברים רבים. מחלות-המין אינן גורמות, בדרך כלל, לכאבים.

המוסר החברתי היהודי גבוה יותר?

מובן שחיי המשפחה היהודיים משתנים מאד, אולם עד היום אי-אפשר להשוות צעיר ישראלי לצעיר צרפתי, אנגלי או אמריקאי. גבר יהודי נשוי אינו הולך בקלות לזונה. ההולכים לזונות יוצאים מן הכלל, מספרם אינו עולה על 10%. אצל הנוצרים המצב כמעט הפוך. אחוזי האנשים הדתיים אצלנו גם הוא משפיע מאד לטובה.

ממדי הזנות בישראל קטנים. איפוא?

אין להשוותם לממדים הקיימים באנגליה, בשוודיה או באמריקה. שם היא פרוחה, שם היא חלק מן הנוף זה מאות בשנים, בעלת שורשים בכל שכבות החברה.

גם אצלנו היא קיימת, אך היא עלובה. אין לה עמדה בתרבות, באומנות, בספרות. צייר כמו טולוז-לוטרק יצר סגנון שלם בנוי על הזנות. אצלנו הזנות מקובלת כדבר שלילי, גנטיבי. היא לא נקלטה. לזונה אין מקום של כבוד, מביטים עליה בעין רעה.

ד"ר זידמן, בחוגים מסוימים נפוצה הדעה שאפשר היה לצמצם את מחלות המין זו היו נותנים מעמד חוקי לזנות, מעמידים אותה תחת פיקוח רפואי. מה דעתך על כך?

אני מתנגד לזה מבחינה רפואית. הגישה אינה נכונה. בדיקה רפואית אינה עוזרת. אין פיקוח מוחלט. זונה יכולה לדבק עשרות גברים ביום, לפני שמופיעים אצלה הסימפטומים של המחלה.

יש גם התנגדות מבחינה פסיכולוגית. בזנות כרוכה השפלה וירידה מוסרית. מתפרנסים ממנה רועי זונות ובעלי בתי זונות, שליחים לדבר עברה. ידוע ששוטרים ופקחים נדבקים ראשונה. כך זה היה גם בארץ.

מה השפעת העזיה על מצב התחלואה?

האטת קצב העליה גרמה להחלואה. זו אחת